N°. 82. A°. 1835.

MAANDAG DEN 12den OCTOBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, *den 7 October* 1835.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: Mr. CAREL HEILBRON, *jongman*, van de *Hoogduitsche Israëlitische Godsdienst*, met RACHEL VAN EMDEN, *jonge dochter*, mede van dezelfde Godsdienst, beide geboren te *Amsterdam* en alhier woonachtig.

In kennisse van mij,
De fungerende Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH,
2de Kommies.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 20 Augustus.

In de ALGEMEENE KONST- EN LETTERBODE van Vrijdag den 31sten Julij vinden wij het volgende, betrekkelijk eene *Utrechtsche Vereeniging tegen het misbruik van sterke dranken*:

» Wij hebben meermalen de aandacht onzer lezers gevestigd op de *Temperance-Society's*, of *Matigheids-Genootschappen*, zoo in Noord-Amerika als Groot-Brittannie, en, bij het groote misbruik, dat van de sterke dranken ook in ons vaderland wordt gemaakt, gewenscht en verwacht, dat soortgelijke inrigtingen in hetzelve zouden nagevolgd en daargesteld worden. Wij achten het ons dus tot een aangenamen pligt, nu het bestaan van zoodanige vereeniging te Utrecht, voor zoo verre het hun niet reeds bekend is, hiermede te deelen en ter lezing aan te bevelen, het *Berigt*, dat wegens die inrigting onlangs door den met roem bekenden en verdienstelijken Hoogleeraar *J. Heringa Elia'sz.* is geschreven en bij *L. G. van Terveen* en zoon, te Utrecht, wordt uitgegeven. Naar wij van goeder hand vernamen, heeft die Hoogleeraar tot de oprigting van dezelve den eersten schok gegeven, door in zijne Feest-redevoering, gehouden bij de viering van het 50jarig feest der Maatschappij: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN in het departement Utrecht, onder de werkzaamheden en doeleinden, waarin die Maatschappij, hare taak niet volbragt achtende, voorts zich kon toewijden, ook de beteugeling van het misbruik der sterke dranken te noemen, en te wijzen op het voorbeeld, daarvan buiten 's lands en met gooden uitslag gegeven.

» Dat die Maatschappij het tot hare bemoeijingen rekende, bleek reeds voor eenige jaren uit eene poging met het *Morgenslokje*, dat zij in het licht gaf en bij duizenden liet verspreiden; en de vonk door den redenaar uitgestrooid, vatte in veler harten vuur; en zoo vereenigden zich tot dit heilzaam oogmerk met dien Hoogleeraar, weldra een zeer aanzienlijk getal achtingswaardige leden, die elk in zijnen kring eenige hem bekende stadgenooten opwekte, om tot deze vereeniging toe te treden, waartoe alleen de onderteekening van deze eenvoudige verklaring genoegzaam is: » De ondergeteekende, leden van de vereeniging tegen » het misbruik van sterke dranken verbinden zich, om ieder voor zich zelven » en in zijne maatschappelijke betrekkingen » naar vermogen mede te werken tegen » het gezegde misbruik." Toen het berigt uitgegeven werd, hadden zich reeds DRIE HONDERD hunner stadgenooten zich daartoe verbonden, onder welke wij mogen tellen, » mannen van het hoogste aanzien, mannen van gezag en invloed door maatschappelijke betrekkingen en nuttig gebruikte bezittingen; mannen, beroemd door hunne geleerdheid in onderscheiden vakken van wetenschappen en kunsten; regters en regtsgeleerden; leeraars van de onderscheiden christelijke kerkgenootschappen; onderwijzers en opvoeders der jeugd; andere geachte burgers uit den nuttigen middelstand, renteniers, fabrikanten, kooplieden, werkbazen, winkeliers, eindelijk ook sommigen uit den stand der eerlijke handwerkers."

» De oprigters van deze heilzame vereeniging ontveinzen zich het moeijelijke hunner taak niet; dit blijkt daaruit reeds, dat zij zoo verre niet meenen te kunnen gaan, als de Matigheids-Genootschappen elders, welker leden zich verbinden om zich, allen gebruik (anders dan tot voorbehoed- of geneesmiddel) van sterke dranken te ontzeggen; *het doel dezer vereeniging is het misbruik tegen te gaan.*

» In het berigt van Professor *Heringa* wordt dit doel nader aangewezen; gaande daarbij vooraf eene verklaring van de genees- en heelkundigen, practiserende te Utrecht, in korte maar krachtige bewoordingen vervat, waarin het schadelijke dezes misbruiks uit hun standpunt wordt aangewezen. Dit wordt daarin verder uit een zedelijk standpunt nader beschouwd en de algemeenheid van het misbruik onder ons aangetoond, om eindelijk eenige middelen te noemen, die tot het bereiken van dit oogmerk, onder Gods zegen kunnen medewerken. Daaronder telt de Hoogleeraar 1°. eigene matigheid der deelnemeren; 2°. naauw toezigt in dezen op kinderen en dienstboden; 3°. dit toezigt uit te strekken op allen, schoon niet bij ons inwonende, die ons ten dienste staan; 4°. vooral dit toezigt aan te bevelen aan de onderscheidene werkbazen over hun werkvolk; daarin getrouw ondersteund door de lieden, bij welke zij arbeiden; 5°. de invloed, door armverzorgers daarop bij hunne bedeelingen, enz., uit te oefenen, gelijk ook door opzigters over onderscheide stedelijke beambten; en 6°. die van de bevelhebbers der krijgslieden en schutterijen op hunne onderhoorigen; terwijl het voornemen is, bijaldien de pogingen dezer lofwaardige vereeniging verder medewerking vinden, op dit berigt te laten volgen kleinere stukjes, die voor geringe prijzen verkrijgbaar zullen worden gesteld, ten nutte van lieden uit lagere standen, zijnde dit woord bijzonder aan hoogere en middelbare standen gerigt.

» Om onze lezers zelve te doen beoordeelen, hoeverre deze zaak gevorderd is, welke wij hopen, dat ook elders ijverig zal ter harte genomen worden, eindigen wij deze vermelding van het bestaan dier vereeniging, met het slot van des hoogleeraars berigt:

» » Tot toe hadden wij geene geldelijke hulp noodig. Zoo wij dezelve behoeven, zullen wij geene andere dan vrijwillige giften verlangen. Wij twijfelen dan niet aan de volvaardigheid van vermogende leden der vereeniging. Ook houden wij ons verzekerd van de deelneming, welke wij vinden zullen bij christelijk gezinde vrouwen, die dan, als ereleden of begiftigsters, zullen erkend worden.

» » God, die magtig is, om meer dan overvloedig te doen, boven hetgene wij bidden of denken, verwekke vele harten tot het ondernomen liefdewerk! Hij zegene hetzelve, tot behoud van velen! Hem zij dan ook daarvoor de eer en de dankzegging toegebragt!"

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18 Augustus.

Men herinnert zich hoe voor eenigen tijd in de staats-gevangenis fort St. Michel (een op eene rots in zee gelegen en, slechts door eene smalle landtong met den vasten wal vereenigd kasteel) brand ontstaan was en hoe de politieke gevangenen, in plaats van de gelegenheid waar te nemen om te vlugten, zich bevlijtigd hadden om het vuur te helpen blusschen. Sommigen hunner hadden hiervoor beloonigen ontvangen; doch een gevangen *Collombat*, die op gelijke erkentenis regt meende te hebben, was onbeloond gebleven. Dit had hem het besluit doen nemen om te vlugten, en hij heeft zijn voornemen uitgevoerd met eenen moed en volharding, welke aan het romaneske grenzen, zoodat men hem in dit opzigt bijna met de *Trencken* en *Latudes* gelijk kan stellen.

Naast de kamer, welke hij met twee andere gevangenen, *Blondeau* en *Lepage*, op het Kasteel bewoonde, liep een donker kabinetje of soort van gangetje, zoo lang als het hoofdvertrek, doch slechts een el breed. Hier stond op den houten vloer, een bak of groote tobbe, tot het gebruik der gevangenen bestemd. Onder dezen bak maakte *Collombat*, met eenen acht duim langen spijker, dien hij tijdens den brand gevonden had, twee of drie planken los. Onder den vloer vond hij de ruimte tusschen den binnen- en buitenmuur, welke dezelfde breedte als het kabinetje had, met puin en grof zand gevuld. Hij groef daarin tot veertien voeten diepte, en wierp de stof, welke hij er uithaalde, over de wallen, of verstrooide dezelve hier en ginds.

Daar ondertusschen dit middel hem niet van puin genoeg ontlasten kon, kwam hij op het denkbeeld om den binnenmuur te doorboren, en de ruimte onder zijne kamer, welke plaats hij wist dat niet bewoond was, tot eene berging voor de uitgegraven stoffen te nemen. Na twee pogingen gelukte het hem door dezen vier voet dikken muur te bereiken. Met een aangestoken kaars daalde hij in de ruimte neder, maar de benaauwde lucht, welke hem te gemoet sloeg, deed bijna zijn licht uitgaan en hemzelven stikken. De stank eenigzins weggetrokken zijnde, kwam hij beneden en vond in een gewelf de overblijfsels van een menschen-geraamte, waarvan hij het bekkeneel en een dijbeen naar boven droeg en aan zijne lotgenooten liet zien.

Alsnu ging *Collombat* tusschen de twee

muren met graven voort, tot dat hij eindelijk, vierentwintig voeten diep onder den vloer van zijn kabinetje, de oppervlakte der rots bereikte, waarop het kasteel gebouwd is. Nu brak hij in den buitenmuur een gat van genoegzame grootte om hem uitgang te verleenen, doch liet zes duimen dik van den buitenkant staan, ten einde een geschikt oogenblik te kiezen om zijne vlugt te volbrengen. Het is bijna overbodig aan te merken dat hij telkens, tegen den van tijd tot tijd de gewone visitatie zijner gevangenis, de uitgenomen planken weder inlegde en alle spoor van zijnen arbeid deed verdwijnen.

De donkere en stormachtige nacht van den 24 op den 25 Junij scheen hem eindelijk eene gunstige gelegenheid aan te bieden. Hij had zich intusschen, door het ineenstrengelen van bindtouw, de noodige koorden verschaft, om de afdaling van de rots te beproeven. Nadat ten tien ure de ronde voorbij was, ondernam Collombat de reis; vruchteloos had hij zijne medegevangenen genoopt hem te verzellen. Hij was van omtrent honderd voeten koord voorzien. Met hulp der uitstekende streken, welke hij bij zijne putgraving gelaten had, kwam hij op den grond der gemaakte uitholing. Hier brak hij geheel door den buitenmuur, hechtte binnen het gat kruiselings een stuk hout vast, bond een zijner koorden daaraan en liet zich afglijden.

Hij nam het oogenblik waar dat de schildwacht de ronde aanriep, bragt gelukkig den sprong ten uitvoer, en toen de ronde-officier hem met de lantaren naderde, kroop hij tegen den rotswand, waar hij gelukkig niet bemerkt werd. Naauwelijks was de ronde voorbij, of hij beklouterde den muur van den rondenweg, sprong van daar, twaalf voeten nederwaarts, in den tuin van den directeur; uit dezen over eenen anderen muur in den tuin van den entrepreneur, en eindelijk uit dezen in het huis van den chirurgijn. Van hier moest hij, in den donker, langs eene naauwen en steilen trap, te eener zijde van welken eene diepe steengroef was, afklimmen, kwam bij een toren waar een schildwacht stond, kroop op handen en voeten dezen nog verscheiden andere torens om en trappen af, tot dat hij eindelijk onbemerkt den laatsten wal bereikte.

Voorbij dezen wal was weder eene aanmerkelijke diepte. Collombat maakte zijn laatste touw aan eene soort van katrol vast, door middel van welke men gewoon was de benoodigdheden van het fort op te hijschen. Na bijna veertig voeten afgegleden te zijn, zag hij andermaal met ijzing, dat zijn touw niet lang genoeg was en dat hij zich nog verre van den grond bevond. Ondertusschen kon hij niet aarzelen, hij was vreesselijk afgemat, en het bloed liep hem uit handen, knien en aangezigt, die langs de touwen en op de scherpe rotspunten ontveld en gekwetst waren.

Na was hij beneden; in minder dan twee uren tijds was hij bij de drie honderd en vijftig voeten afgedaald. Maar hiermede waren zijne vermoeijenissen en gevaren nog niet ten einde. Hij moest nu de lange en smalle landtong over, welke de rots van St. Michel aan den wal verbindt. Deze landtong biedt, bij laag tij, slechts eenen smallen rug die bevaarbaar is; zoodra men van denzelven afwijkt verzinkt men in het welzand. Collombat ondernam den overtogt, achteruit gaande, met het oog op den lichttoren van het kasteel gevestigd, ten einde door middel van dat licht en de plaats, waar hij neder gekomen was, de rigting te behouden. Het klimmen van den vloed, dien hij reeds al bruisende met deszelfs aan die kusten gewone snelheid hoorde opkomen, dreef hem tot spoed. Na nog twee vreesselijke uren had hij een huis aan de kust bereikt, en men meent te weten, dat hij van daar behouden, waarschijnlijk naar Engeland ontkomen is.

ADVERTISSEMENTEN.

AANBESTEDING.

De Administrateur van Financiën, zal, onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche W. I. Bezittingen, aan de minst inschrijvenden aanbesteden, de *onmiddelijke* levering, van:

(14) Veertien *Uniform Rokken*
(13) Dertien *Vesten met Mouwen*
(6) Zes *Chacots* en
(20) Twintig *Kwartier Mutsen*
} voor Artil-leristen,

en zulks op de konditien en voorwaarden, welke voor de gegadigden, ten lokale der Financiëele Administratie, ter lezing liggen, alwaar de verzegelde inschrijvingsbilletten, vergezeld van monsters, zullen worden aangenomen tot aanstaande Donderdag den 15den dezer, des Morgens *negen* uren.

Paramaribo, den 7 October 1835.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(37401) TRANSPORTEN.

Den 28sten September 1835. JACOB JUDA POLAK aan MARIA STROOMNAT, voor hare minderjarige Kinderen met namen CHARLES MARIUS POLAK en ADRIAAN LAMBERTUS STROOMNAT, van het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Drambrandersgracht*, doorloopende tot aan de *Princenstraat*, bekend onder L. D. N°. 862.

Den 8sten October, ABm. PEREIRA, aan FREDERIK GUSTAF BERTELSMAN, van het Erf en daarop staande Gebouwen, aan de *Watermolenstraat*, bekend onder L. B. N°. 17.

Idem, J. F. WERGES, aan A. F. LAMMENS Jr., van het Huis en Erf, aan de *Burenstraat*, bekend onder L. D. N°. 666.

Paramaribo, den 9 October 1835.

De Griffier van het Geregtshof,
A. VAN MEERTEN.

(37404) Wordt TE KOOP gepresenteerd: Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Heerenstraat*, L. A. N°. 27; adres bij den ondergeteekenden.

Paramaribo, den 9 October 1835.

R. GOLLENSTEDE qq.

M. J. Coster & C°.

(35644) Hebben ontvangen per Kapitein R. VAN DER MEIJ, *Kasseere Provisien*, als: Vleesch, Worst, Tongen, Vet, Kaas.— Boter, beste Zeeuwsche Aardappelen, nieuw gezoute Visch in 5 en 10 ponds vaatjes, Haring, gerookte Zalm in blik, Patent-Raap- en Lijn-Olie in pullen, zoete en bittere Amandelen, Anijszaad, Notemuscaat en andere Specerijen, enz., enz.

Nieuwe Modische Dames, Meisjes en Kinder Hoeden, Bouquetten, Struisveeren en Nationale Pluimen, Linten, Ceintures, zijde Mans en Vrouwe Kousen en Handschoenen, dito lange en korte Kabrette, glacé en katoene modische Doekjes en Chalons, Taffen, Satijnen en Kreppen in soorten, blaauw en zwart Fluweel, *Balkleedjes*, breede en smalle Tule, Strooken, Tusschenzetsels, Langet, zijde Dames Touren, dito Haar en *à la Bibis*.

Shirtings, Printers, katoen Batist; effe, geborduurd en gekleurd Neteldoek en Kamerdoek, zwart Merinos, Haarlemmer Streep, Tafelgoed, Diemet, Flenel en Franjes in soorten.

Vilte en Zijde Mans- en Kinder Hoeden en Petten, Mans, Vrouwen, Meisjes, Jongens en Kinder Schoenen in soorten, Garen, Linten, Reis- en Naaikatoen, Koord, Veters en Linjassen.

Stellen fijn geslepen Glaswerk, kristalle Lampen, dito Mosterd- en Zoutpotten, Lampen Ballons en Glazen, blaauw gedrukt Aardewerk en Theeserviezen.

Spiegels, Brillen met gekleurde Glazen, Kinder krul- en kappers Kammen.

Verders: Galanterien en Parfumerien, visit Kaartjes, en vele andere Goederen meer.

Gebroeders *Cordua.*

(38674) Hebben ontvangen per het Schip *Catharina*, en bieden de hierna volgende Goederen te Koop aan, als:

Aardappelen, Uijen, Boter, Zoetemelksche, Komijne en Limburger Kazen, Saucijsjes, Worsten en Rolpens in vaatjes, ¼ tonnen, Gerookt- en Pekelspek, ¼ dito Zoutvleesch, gerookte Ossetongen en Haasjes, fijne Brunsw. Patent-Worst in blik en in renzel; Hamburger rook- en gezoute Ossevleesch; ¼ Zalm in blik, nieuwe Haring en Ansjovis, Fransche Mosterd in potjes, fijne Engelsche dito in Flesschen, Spaansche Nooten ged. Castanjes in vaten, groene en graauwe Erwten, Linzen, Erwten, Capusijnders, zwart en wit Kanariezaad in pullen, Boekweiten Gort, Peil Garst en Alkmaarder Gort in vaatjes, Augurkjes, Krenten, Rosijnen Appelen, Peeren, Pruimen, Fermissellie, Macaronie, witte en bruine Sago in stopen, Joosjes Thee, Kaneel, Notemuscaat, Kruidnagelen, Piment, Foelie, zwarte Peper en Saffraan, Amandel of Theebanket in trommeltjes, Vruchten op Brandewijn, zoete Olie, beste Rodewijn en dubbeld wit en bruin Princessebier in oxhoofden en in halve tonnen, Rhijn, Port a Port-*Oray* Madera en rode Wijn in Kisten, cognag en witte Brandewijn; dubbelde en enkelde kelders Jenever; Mahoniehouten Sigarenkistjes, fijne Wijn-, Bier- en Soopjes Glazen, dito blaauw Engelsch Aardewerk; — een assortiment Duitsche Pijpen en dito Goudsche; fijne Laarsen, Mans en Jongens Schoenen, zwarte en witte Mans en Jongens Hoeden het breede en smalle randen; *Portorico* en *Canasser* Tabak in pakjes en in dozen; *Havana* en *Portorico* Sigaren, fijne en ordinaire witte Dril, ¼ Creas, stellen Beddetijk, Boekjesstreep, fijne Cambrics Katoen, gekleurde Chico's, Katoen Servetgoed, Handdoekengoed, blaauw en rood geruite katoene Bonten; supra fijn zwarte en blaauwe Laken, dito blaauwe en zwarte Klein Drap de Sephir, Flanel, Waskrokken en Negerduffels, Engelsche Vischhoeken in soorten en verder *Plantagie-Behoeften*, gemalen Krijt, Spaansch, Vleesch en Keizers Groen, Berlijnsch Blaauw en Menie, Breeuwwerk en geteerd Touw in soorten; verlakte Specerijdozen; Haver in vaten; — Voorts een ASSORTIMENT *BIJOUTERIEN*, enz., enz.

Kapt. *J. H. Brandt,*

Pakhuis houdende in de *Watermolenstraat*, biedt tot civiele prijzen te koop aan:

Aardappelen, Boter, Kaas, Ham, Vleesch in ½ tonnen, Spek in pekel, Saucijsen, Worst, Haring, Poling, Rookvleesch, Jenever, Bier in ½ tonnen, Azijn in oxhoofden, Kalk, Cement, Hoepels, Neger Duffels, Kantoorbehoeften, geelhegts Houwers, Koffijzakken, Katoen Zakkendoek, Bindgaren, Breeuwwerk, Aardewerk en meer andere Goederen. (39452)

(39445) Ter aanmoediging van de *Rijst-Cultuur* in onze Kolonie, zullen de ondergeteekenden voor de 110 pond *PADDIE-RIJST*, zonder steelen, hoe groot of klein de partij ook zijn moge, altons voor *f* 3-00 Holl. Courant *kontant Geld*, aannemen.

Paramaribo, den 10 October 1835.

GEBROEDERS CORDUA.

(38672) E. TOVAR vertrekt.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, het Schip *Elisabeth*, Kap. J. H. BRANDT, van *Amsterdam*, hebbende 55 dagen reis.

Idem, de Engelsche Schoener *John*, Kapt. G. FORBES, van *Demerary*. Passagiers: Mejufvrouwen AMELIA CRUDEN, JEANS ROSE CRUDEN, *Gertrude* PHAMBIDE DE VRIES, met twee Kinderen en eene Bediende, CLARA DE VRIES, JOHANNA WHITE, met eene Bediende, Mr. SCHAFFERS, Dochter en Bediende.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BARTS.